

Observatorio transfronteiriço / Observatório transfronteiriço Galicia - Norte de Portugal

27/05/2024

ÍNDICE

Introdución	1
Poboación	1
O mercado laboral	4
O comercio intracomunitario	6
Contas rexionais	8
O sector turístico	10
Indicadores sociais	11
Definicións e máis información	13
Definicións	13
Acceso ás táboas de datos:	13

Introdución

O Observatorio transfronteiriço Galicia–Norte de Portugal é o resultado das relacións de traballo entre o Instituto Galego de Estatística e a Comissão de Coordenação e Desenvolvimento Regional do Norte, a través do seu Observatório das Dinâmicas Regionais, que conta coa colaboración do Instituto Nacional de Estatística de Portugal, no que se refire á sección de datos estatísticos e na preparación da metainformación asociada. Tendo en conta as diferenzas existentes entre os sistemas estatísticos dos respectivos países, tratouse de seleccionar as variables para as cales é posible asegurar a necesaria harmonización. Só a comparabilidade da información permite a lectura conxunta das dúas rexións e, en consecuencia, o afondamento no estudo das relacións transfronteirizas.

A Eurrrexión está formada pola Comunidade Autónoma de Galicia e a Rexión Norte de Portugal, que comprende as seguintes áreas: Alto Minho, Cávado, Ave, Área Metropolitana do Porto, Alto Tâmega, Tâmega e Sousa, Douro e Terras de Trás-os-Montes (NUTS-2013). Estas áreas da Rexión Norte e as catro provincias galegas (A Coruña, Lugo, Ourense e Pontevedra) correspóndense coa desagregación territorial de NUTS III utilizada por EUROSTAT.

Poboación

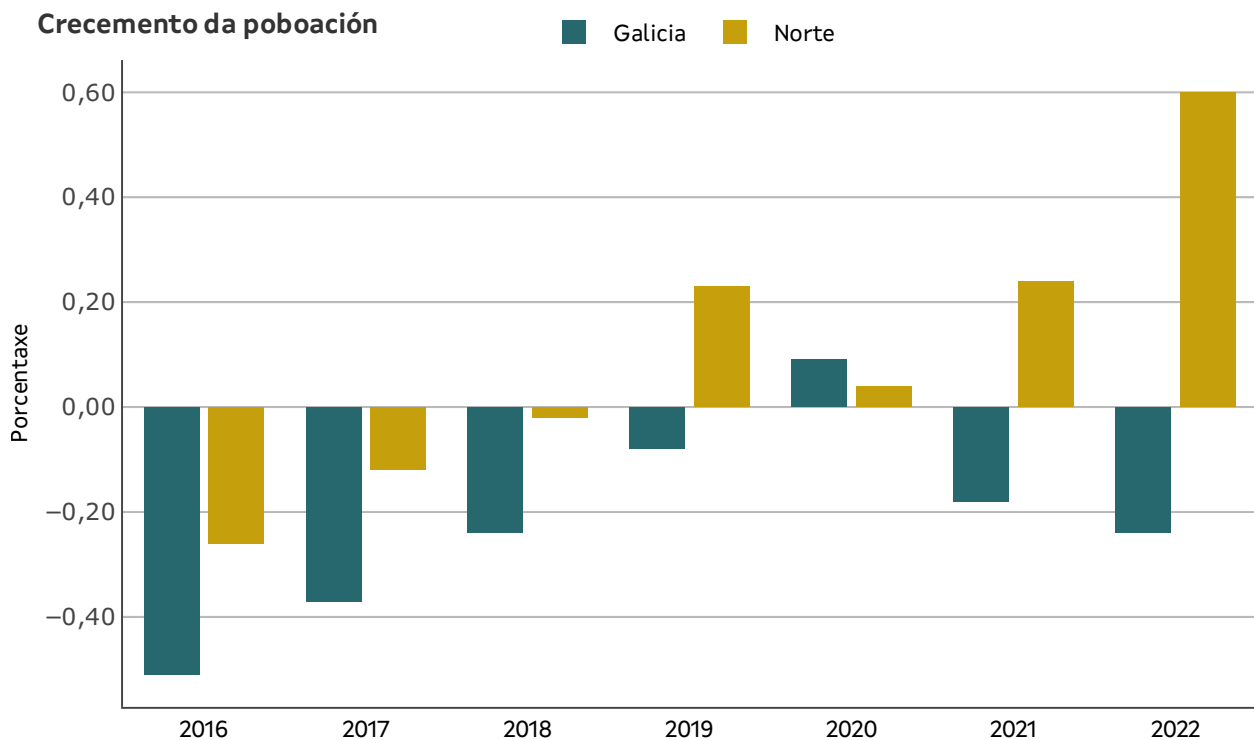
No ano 2022 residían aproximadamente 6,3 millóns de habitantes nos 50.862,6 quilómetros cadrados que ocupa a Eurorrexión. Galicia presenta unha maior dispersión da poboación con 91 habitantes por quilómetro cadrado, mentres que na Rexión Norte a densidade de poboación é de 170,6 habitantes por quilómetro cadrado.

No último ano produciuse unha caída no número de habitantes do 0,24 % en Galicia e unha subida do 0,6 % na Rexión Norte.

Superficie, poboación e densidade. Ano 2022

	Portugal	Norte	España	Galicia
Poboación	10.467.366	3.631.502	47.475.420	2.690.464
Superficie (Km ²)	92.225,2	21.285,9	505.968,4	29.576,7
Densidade (Hab./Km ²)	113,5	170,6	93,8	91,0

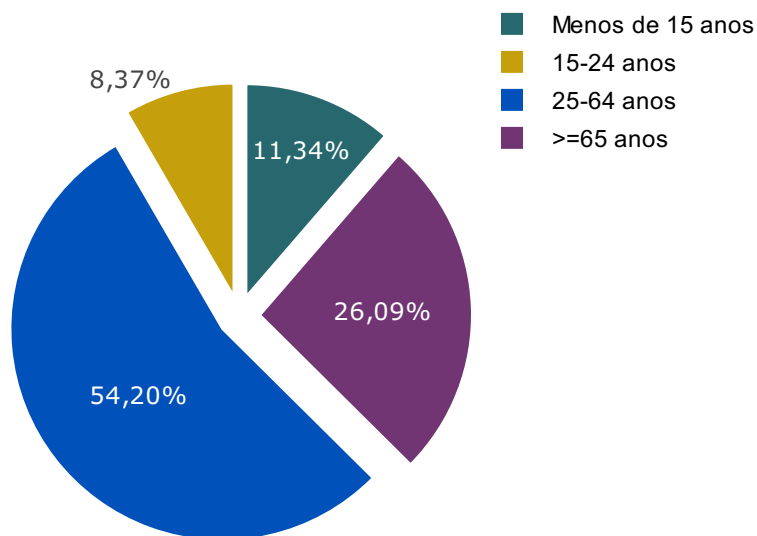
Fonte: Observatorio transfronteirizo Galicia-Norte

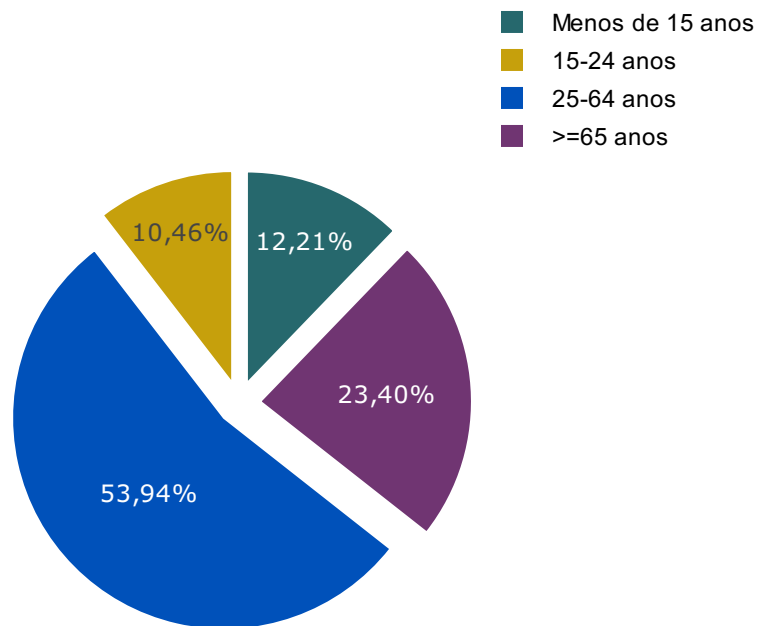
No que se refire á estrutura por idades, Galicia caracterízase polo alto grado de envellecemento da súa poboación. En 2022, o 26,1% da poboación residente en Galicia tiña 65 ou máis anos, fronte ao 23,4% da Rexión Norte de Portugal. Complementando a este indicador, o índice de envellecemento mostra que na Comunidade Autónoma de Galicia residen 230 persoas de 65 ou máis anos por cada 100 mozos menores de 15 anos. Para a Rexión Norte a relación é de 191,6 maiores de 65 ou máis anos por cada 100 menores de 15.

A pesar de que Galicia mostra un índice de envellecemento moi superior, a Rexión Norte presenta uns maiores incrementos no índice que, nesta rexión, sobe 44,1 puntos no período 2016 - 2022. En Galicia o índice pasa de 203,8 en 2016 a 230 en 2022.

Poboación segundo grupos de idade. Galicia. Ano 2022

Poboación segundo grupos de idade. Rexión Norte. Ano 2022

No ano 2022 tanto Galicia como o Norte de Portugal rexistraron saldos vexetativos negativos, é dicir que nas dúas rexións o número de defuncións superou ao de nacementos. En Galicia o saldo vexetativo foi de -20.501 e no Norte de Portugal foi de -12.490.

No ano 2022 a taxa bruta de natalidade, calculada como o número de nacementos por cada mil habitantes, presenta valores máis elevados na Rexión Norte de Portugal: 7,30 fronte 5,38 en Galicia. A taxa bruta de mortalidade (número de defuncións por cada mil habitantes), é 2,3 puntos maior en Galicia que no Norte de Portugal.

Movemento natural da poboación 2022

	Portugal	Norte	España	Galicia
Nacementos	83.671	26.375	329.251	14.495
Defuncións	124.311	38.865	464.417	34.996
Taxa bruta de natalidade	8,00	7,30	6,88	5,38
Taxa bruta de mortalidade	11,90	10,70	9,67	12,98

Fonte: Observatorio transfronteirizo Galicia-Norte

O mercado laboral

Aproximadamente 5,5 millóns de persoas constitúen, en 2023, a poboación en idade laboral da Eurorrexión, das cales aproximadamente 3,1 millóns están clasificadas como activas, o que sitúa a taxa de actividade no 56,4 %. Hai que ter en conta que a idade mínima legal para incorporarse ao mercado laboral é de 15 anos en Portugal e de 16 en España.

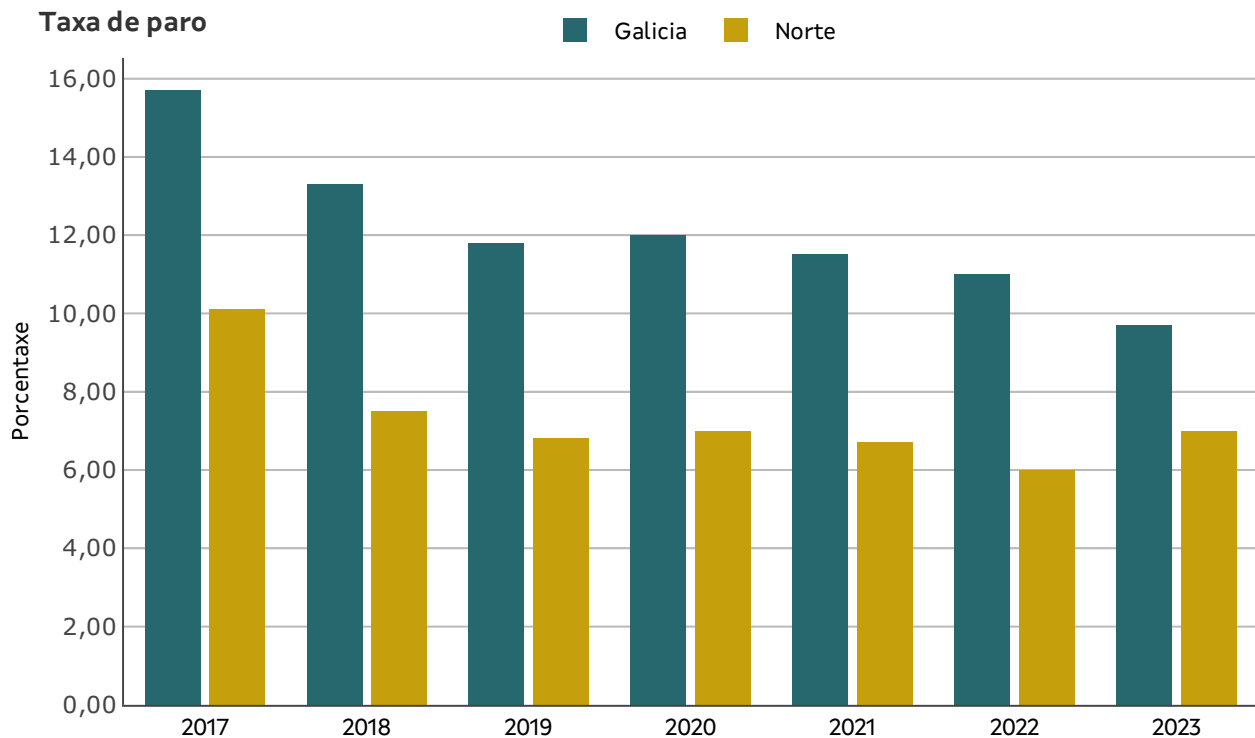
A taxa de actividade no Norte é maior que en Galicia: 61,3 % fronte o 54,2 %. O mesmo ocorre coa taxa de ocupación: 56,1 % fronte o 47 %. A taxa de paro acada en Galicia o 9,3 % mentres que na Rexión Norte de Portugal é do 6,9 %.

Poboación segundo a relación coa actividade económica 2023

Unidade: Miles de persoas

	Portugal	Norte	España	Galicia
Poboación de 16 ou máis anos / População com 15 ou mais anos	8.855,7	3.111,9	40.982,7	2.358,8
Activos	5.325,2	1.869,3	24.119,7	1.250,0
Ocupados / Empregados	4.978,5	1.738,0	21.182,2	1.128,5
Parados / Desempregados	346,6	131,3	2.937,5	121,4

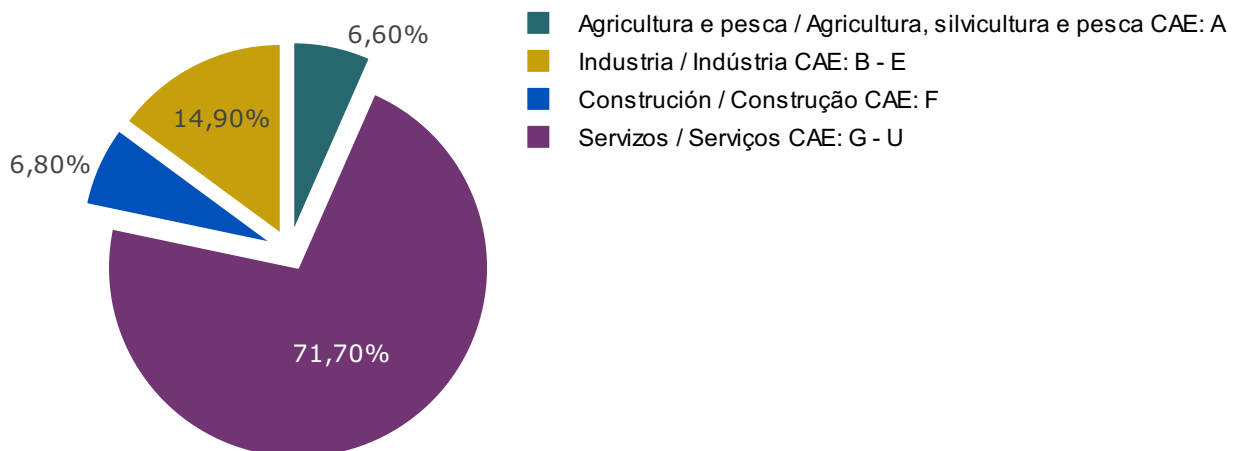
Fonte: Observatorio transfronteirizo Galicia-Norte

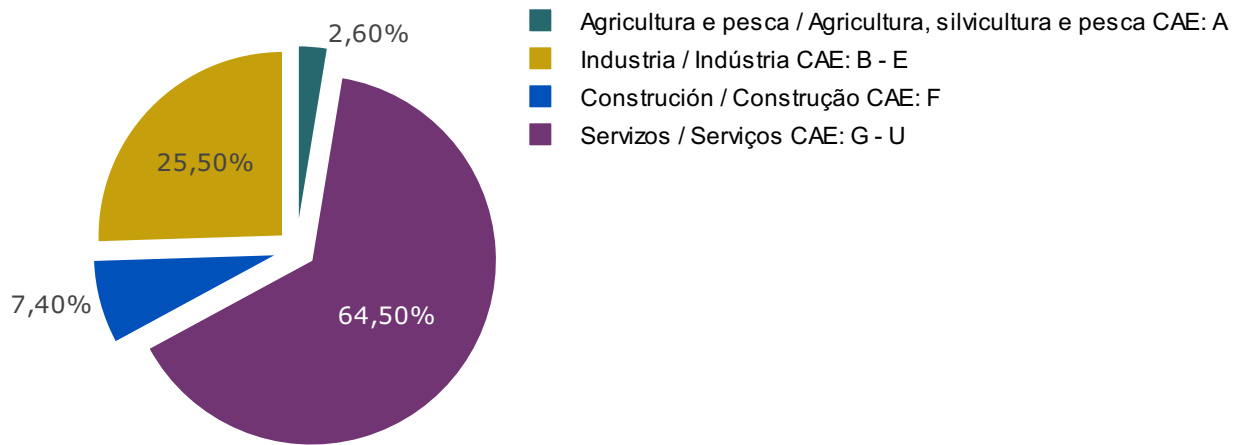
No tocante á poboación ocupada, tamén se observan diferenzas estruturais na clasificación segundo o sector de actividade económica.

O sector servizos é o que conta cun maior peso nas dúas rexións, pero en porcentaxes diferentes: o 71,7% dos ocupados galegos traballan neste sector, fronte o 64,5% dos traballadores da Rexión Norte. En contraposición, a industria ten unha maior importancia na Rexión Norte, cun 25,5% dos ocupados totais, mentres que en Galicia a porcentaxe de ocupados na industria é do 14,9%. Pola súa banda, o sector primario dá traballo ao 2,6% dos ocupados da Rexión Norte de Portugal e ao 6,6% de Galicia.

Poboación ocupada por sectores de actividade. Galicia. Ano 2023

Poboación ocupada por sectores de actividade. Rexión Norte. Ano 2023

O comercio intracomunitario

No ano 2023, Galicia exportou con destino á UE-27 (excluíndo o resto de España) mercadorías por valor de 21.452,0 millóns de euros, mentres que o valor das mercadorías introducidas foi de 8.192,4 millóns. Como resultado, a balanza comercial coa UE-27 presenta un superávit de 13.259,6 millóns de euros. Francia e Portugal son os principais destinos das mercadorías expedidas por Galicia e os principais provedores.

Na Rexión Norte de Portugal, o valor das expedicións con destino á UE-27 (excluíndo o resto de Portugal) superou en 1.964,8 millóns de euros o valor das introducións. Os produtos exportados por esta rexión teñen como destino principal España e Francia mentres que no tocante as importacións, España e Alemaña son os principais fornecedores da Rexión Norte.

Comercio intracomunitario. Expedicións por destino e introdución por orixe. Ano 2023

Unidade: Millóns de euros

	Norte		Galicia		Eurorrexión/Eurorregião	
	Expedicións / Expedições	Introducións / Chegadas	Expedicións / Expedições	Introducións / Chegadas	Expedicións / Expedições	Introducións / Chegadas
Total	20.411,1	18.446,3	21.452,0	8.192,4	41.863,1	26.638,8
Alemaña / Alemanha	3.474,6	2.782,3	1.815,2	797,2	5.289,8	3.579,5
Austria / Áustria	222,3	170,1	122,9	94,9	345,2	265,0
Bélxica / Bélgica	574,0	901,5	1.223,6	322,6	1.797,6	1.224,1
Bulgaria / Bulgária	40,1	20,7	88,1	56,3	128,2	77,0
Chipre / Chipre	16,1	1,5	103,6	0,1	119,7	1,6
Croacia / Croacia	25,6	15,0	179,7	26,7	205,3	41,6
Dinamarca / Dinamarca	232,9	100,3	134,1	67,7	366,9	168,0
Eslovaquia / Eslováquia	329,6	53,9	168,4	169,5	498,1	223,4
Eslovenia / Eslovénia	34,0	29,5	81,1	25,3	115,1	54,8
España / Espanha	7.037,9	9.018,1	..	..	..	..
Estonia / Estónia	43,8	9,3	45,0	4,0	88,8	13,3
Finlandia / Finlândia	79,7	100,0	119,0	84,9	198,7	184,9
Francia / França	4.472,5	1.591,3	5.282,7	1.712,3	9.755,2	3.303,5
Grecia / Grécia	71,8	48,0	599,6	36,3	671,4	84,4
Hungría / Hungria	118,9	67,5	111,8	12,1	230,7	79,6
Irlanda / Irlanda	176,1	116,3	323,9	45,5	500,0	161,8
Italia / Itália	1.119,3	1.552,2	3.015,4	850,2	4.134,8	2.402,4
Letonia / Letónia	14,7	11,8	25,6	14,0	40,3	25,8
Lituania / Lituânia	43,6	15,1	55,0	20,0	98,6	35,1
Luxemburgo / Luxemburgo	46,0	45,2	44,9	18,2	90,8	63,3
Malta / Malta	10,2	3,6	49,3	2,4	59,6	6,0
Países Baixos / Países Baixos	996,4	858,9	976,9	504,1	1.973,3	1.363,1
Polonia / Polónia	375,9	474,1	1.684,3	181,0	2.060,2	655,1
Portugal / Portugal	..	..	4.220,0	2.628,9	..	..
República Checa / República Checa	225,6	137,3	157,4	54,2	383,0	191,5
Romanía / Roménia	199,4	80,9	336,5	65,2	535,9	146,0
Suecia / Suécia	424,2	241,7	228,4	271,0	652,6	512,7

En Galicia os produtos máis exportados á UE-27, atendendo as seccións arancelarias da clasificación TARIC, son: material de transporte (23,9 % do valor total das expedicións) e as materias téxtiles e as súas manufacturas (27,4 %) e e os produtos máis importados son o material de transporte (22,1 %) e os metais comúns e manufacturas deses metais (16,8 %).

En 2023, o 16,4 % do valor das mercadorías exportadas pola Rexión Norte e con destino a UE-27 eran materias téxtiles e as súas manufacturas. No que se refire ás introducións, o Norte de Portugal importa máquinas, aparellos e material eléctrico (21,7 % do valor total das introducións) e metais comúns e as súas manufacturas (12,6 %).

Contas rexionais

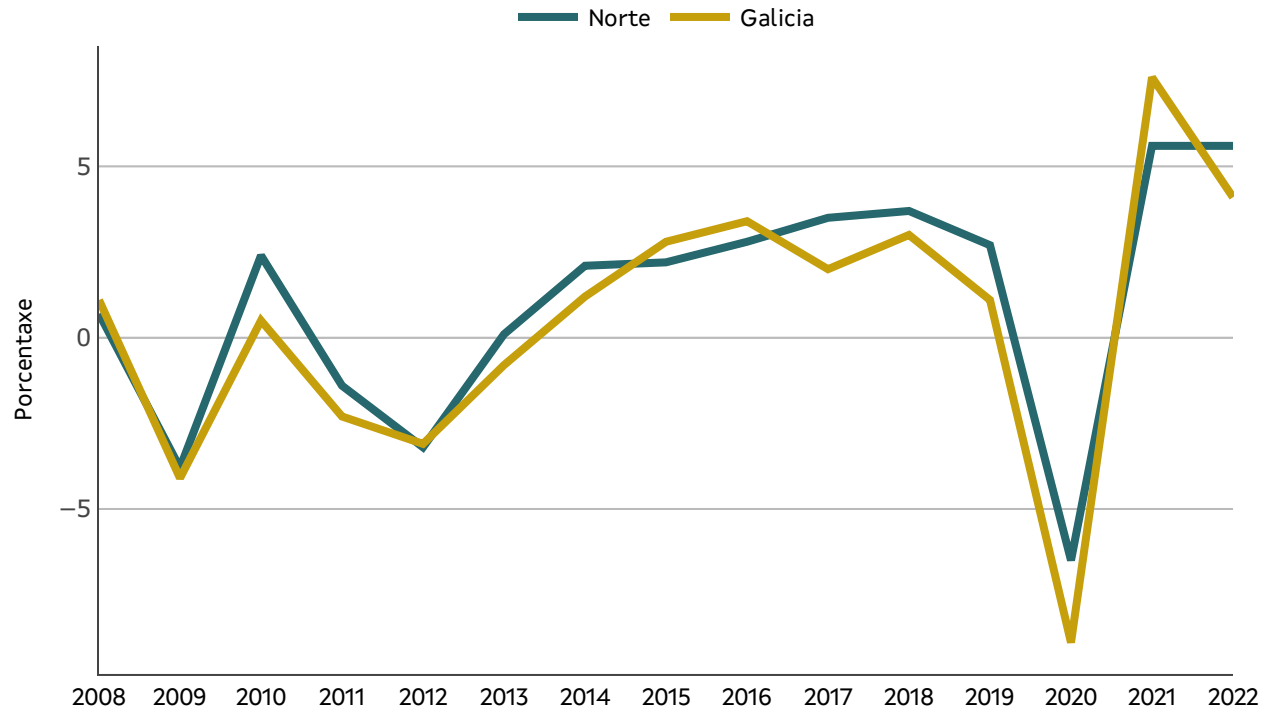
O produto interior bruto xerado pola economía galega no ano 2022 acadou os 70.727,10 millóns de euros, o que supón un PIB per cápita a prezos correntes de aproximadamente 26.250 euros. Neste ano o PIB aumentou en Galicia un 4,1% con respecto ao ano anterior en termos de índices de volume. Na Rexión Norte, o PIB para 2022 estímase en 71.872,97 millóns de euros e o PIB per cápita a prezos correntes en 20.140 euros. O PIB medido en índices de volume subiu, neste ano, un 5,6 %.

Produto interior bruto a prezos de mercado. Ano 2022

	Portugal	Norte (NUTS-2013)	España	Galicia
PIBpm (millóns de euros) / PIB (milhões de euros)	242.340,81	71.872,97	1.346.377,00	70.727,10
PIBpm per cápita (miles de euros) / PIB per capita (milhares de euros)	23,53	20,14	28,16	26,25

Fonte: Observatorio transfronteirizo Galicia-Norte

Taxas de variación interanuais en índices de volume do PIB

Desde a perspectiva da oferta, na estrutura do valor engadido bruto por sectores de actividade económica, a rama agraria e pesqueira ten un maior peso en Galicia que na Rexión Norte de Portugal (un 4,9 % fronte a un 1,3 %), mentres que a contribución da industria é maior na Rexión Norte (24,9 % na Rexión Norte e 18,3 % en Galicia). O sector da construción aporta o 5,9 % do VEB galego e o 5,4 % do da Rexión Norte.

Valor engadido bruto a prezos básicos por ramas de actividade CNAE09 2022

Unidade: Millons de euros

	Norte	Galicia
Total	62.201	64.757
Agricultura, gandería, silvicultura e pesca / Agricultura, produción animal, caça, floresta e pesca	781	3.166
Industria / Indústrias extrativas; indústrias transformadoras; produción e distribución de electricidade, gás, vapor e ar frío; captación, tratamento e distribución de água; saneamento, gestión de residuos e despolución	15.493	11.839
Construción / Construção	3.348	3.836
Comercio, transporte e hostalería / Comércio por grosso e a retalho; reparación de vehículos automóveis e motocicletos; transportes e almacenagem; actividades de alojamento e restauración	13.075	15.878
Información e comunicacións / Informação e comunicação	2.228	2.044
Actividades financeiras e de seguros / Atividades financeiras e de seguros	2.285	2.373
Actividades inmobiliarias / Atividades imobiliarias	7.160	6.881
Actividades profesionais (actividades de consultoría, científicas, técnicas e similares; actividades administrativas e dos servizos de apoio)/ Atividades de consultoria, científicas, técnicas e similares; actividades administrativas e dos servizos de apoio	4.934	4.310
Administración pública, sanidade e educación / Administração pública e defesa; segurança social obrigatória; educação, saúde humana e ação social	11.241	12.076
Actividades artísticas, recreativas e outros servizos / Atividades artísticas e de espetáculos; reparación de bens de uso doméstico e outros servizos	1.657	2.354

Fonte: Observatorio transfronteirizo Galicia-Norte

O sector turístico

Un total de 3.840 establecementos (incluíndo establecementos hoteleiros, de turismo rural, campamentos e apartamentos turísticos) forman a oferta turística da Comunidade Autónoma de Galicia e poñen a disposición dos viaxeiros un total de 89.184 prazas. En 2022, un total de 5.449.492 viaxeiros aloxáronse nestes establecementos.

Na Rexión Norte de Portugal, a oferta turística está constituída por 1.929 establecementos, cunha capacidade de aloxamento de 81.308 prazas. O número de viaxeiros que en 2022 se aloxaron nalgún establecemento de turismo da Rexión Norte situouse en 6.045.520.

Número de establecementos de turismo e prazas. Ano 2022

	Establecementos / Estabelecimentos		Prazas / Capacidade de alojamento	
	Norte	Galicia	Norte	Galicia
Total	1.929	3.840	81.308	89.184
Estrelas de ouro / Hotéis	437	627	49.397	43.856
Estrelas de prata / Pensões	1446	790	28.001	14.935
Outros establecementos / Outros estabelecimentos	46	2.423	3.910	30.393

Fonte: Observatorio transfronteirizo Galicia-Norte

Número de viaxeiros nos establecementos de turismo. Ano 2022

	Norte	Galicia
Total	6.045.520	5.449.492
Estrelas de ouro / Hotéis	4.435.560	3.724.298
Estrelas de prata / Pensões	1.357.028	969.185
Outros establecementos / Outros estabelecimentos	252.932	756.009

Fonte: Observatorio transfronteirizo Galicia-Norte

Indicadores sociais

No que a saúde se refire, en 2022 a ratio de médicos por 1.000 habitantes foi similar: 5,76 no caso galego fronte a 5,90 na Rexión Norte. No ano 2022 había 81 establecementos sanitarios con réxime de internado na Rexión Norte cun total de 12.435 camas, fronte a 33 establecementos e 8.644 camas no caso galego.

A esperanza de vida, indicador que permite realizar comparacións sobre a mortalidade e as condicións de saúde en distintas poboacións, é superior en Galicia. A esperanza de vida para os residentes en Galicia é de 83,17 anos, fronte os 81,53 anos da rexión Norte de Portugal. É de salientar que o indicador é superior para as mulleres en ambas as dúas rexións. Para Galicia a diferenza entre a esperanza de vida masculina e feminina no momento do nacemento é de 5,6 anos (a favor das mulleres). Na Rexión Norte de Portugal os homes viven de media 5,3 anos menos que as mulleres.

Indicadores de saúde. Ano 2022

	Portugal	Norte	España	Galicia
Camas por 1.000 habitantes	3,50	3,40	2,95	3,28
Médicos por 1.000 habitantes	5,80	5,90	6,12	5,76
Taxa de mortalidade infantil (tanto por mil / Permilagem)	2,60	2,40	2,60	1,86

Fonte: Observatorio transfronteirizo Galicia-Norte

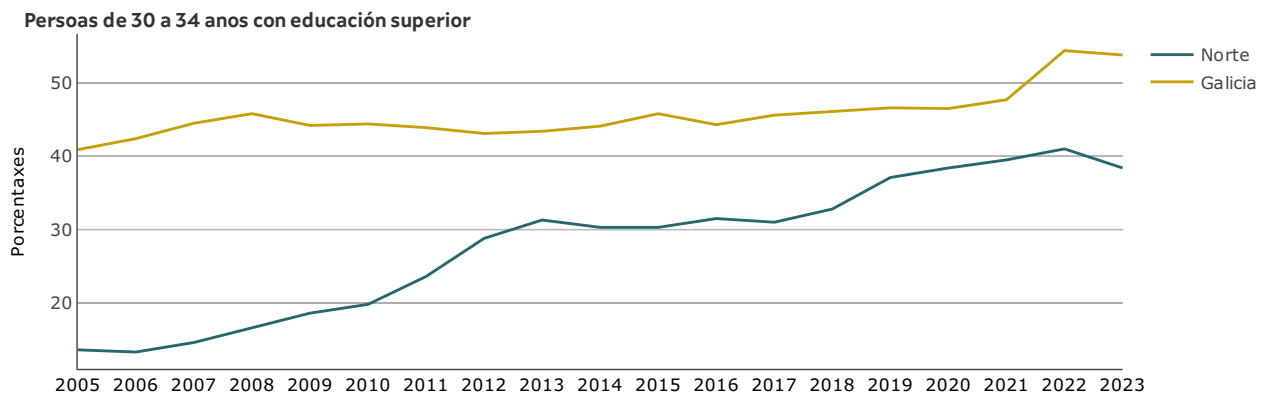
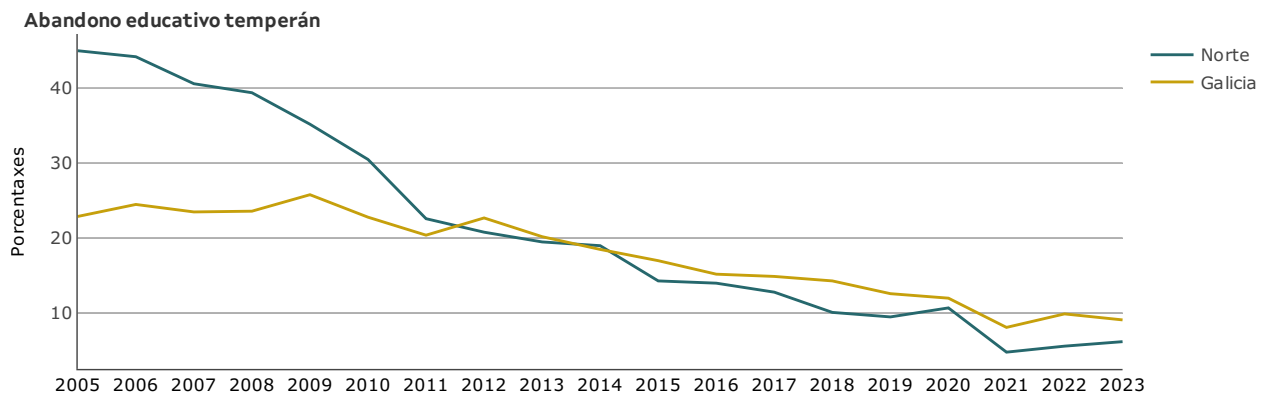
Esperanza de vida. Ano 2022

	Portugal	Norte	España	Galicia
Total	80,96	81,53	83,08	83,17
Homes / Homens	78,05	78,74	80,36	80,31
Mulleres / Mulheres	83,52	84,02	85,74	85,95

Fonte: Observatorio transfronteirizo Galicia-Norte

O abandono educativo temperán permite comparacións entre os niveis educativos a un lado e outro da fronteira galaico portuguesa. Este indicador defínese como a porcentaxe de mozos entre 18 e 24 anos (ambos inclusive) que non completou o nivel de educación secundaria segunda etapa, e tampouco segue ningún tipo de formación (regrada ou non regrada). En 2023 esta porcentaxe foi do 9,1% en Galicia e do 6,2% na Rexión Norte de Portugal.

Outro indicador utilizado para analizar o estado do sistema educativo en ambas as dúas rexións é a porcentaxe de persoas de 30 a 34 anos que alcanzaron a educación superior: en Galicia é do 53,8%, mentres que na Rexión Norte de Portugal sitúase no 38,4%.

Definicións e máis información

Definicións

Acceso ás táboas de datos:

- Poboación, superficie, concellos, parroquias e densidade de poboación
- Poboación segundo o sexo e grupos de idade
- Movemento natural da poboación
- Poboación activa, ocupada e parada por sexo
- Poboación ocupada por sectores de actividade
- Comercio intracomunitario: expedicións por destino e introducións por orixe
- Comercio intracomunitario. Resumo por seccións arancelarias
- Produto interior bruto a prezos de mercado
- Taxas de variación interanuais en índices de volume do PIB
- Valor engadido bruto a prezos básicos por ramas de actividade CNAE09
- Establecementos de turismo e prazas
- Pernoitas e viaxeiros nos establecementos de turismo
- Indicadores de saúde
- Esperanza de vida no momento do nacemento e aos 65 anos
- Abandono educativo temperán
- Persoas de 30 a 34 anos con educación superior